

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Expedita Juris Divini, Natvralis, Et Ecclesiastici Moralis Expositio

Tamburini, Tommaso

Coloniæ Agrippinæ, 1665

De Dissolutione Societatis. Caput X.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40132

ctum Societatis, sed, quia verè is non est, est enim Conductionis, & Locationis operarum Piscatorum, ut ex dictis cap. 1. nu. 6. & ex dictis nu. 2. hujus capituli constat, nullo modo erit ejusmodi contractus condemnandus, si justa, omnibus expensis, merces Piscatoribus solvatur, sive in pecunia, sive in lucro sperato, ut dictum est.

9. Illud, quod modo addidit Navarrus, approbo quidem, sed eo modo, quo ego reuli; nam dicti Piscatores, sive expendant domi, vel extra, sive non expendant, jam totum capitale debebunt reddere, ut ex pacto conventum fuit; At, si Navarrus aliud velit, ut certè velle alicui videri potest, id est, debere à socio operam conferente (quando est initus contractus Societatis) deduci expensas, quas domi is fecisset, non approbo, nisi eo modo, quo vidimus supra. *a*

a *Suprac.*
8. nu. 4.

10. Quintum pactum. Idem Antonius socium asciscit Petrum, additque, ne alia negotia suscipiat, justè ne sic paciscitur?

Respondeo, justè, quia sic Antonius vult Petrum expeditum esse pro suis negotiis, imò, si natura, & qualitas suscepti negotii requirit totum hominem, debet Petrus etiam si non adsit pactum, totum se illi negotio adicere, quando enim ipse promisit suam operam, totam, quæ erat necessaria illi negotio, promisit.

11. Quod si non requiratur tota, si additur ab Antonio tale onus Petro, debet certè Antonius aliquo modo compensare; secus, liber Petrus erit, & sic aliena negotia, ut ei liber, potest assumere, quia nihil hæc obstant Societati cum Antonio susceptæ, ut supponitur. Sic Medicus operam suam tibi promittit, non tamen propterea alios infirmos curandos, cum culpa suscipit, quando omnibus consulere satis potest. Quod dicimus de Socio, dic obiter de famulo; is enim, quando abest præjudicium famularus Do-

b *Inuit.*
Bonac. d. 3.
de contr.
qu. 6. p. 1.
num. 5.

mini, potest *b* alia negotia suscipere, & lucrari, cum tamen non possit, quando præjudicium illud adest.

CAPUT X.

De Dissolutione Societatis:

1. **S**ocietas, vel instituta fuit ad tempus determinatum, ut, si pro duobus, tribus, decem annis, imò, & pro tota vita, vel ad tempus indeterminatum, id est, sine temporis mentione: De utroque simul sic breviter habe.

2. Dissolvitur Societas Primò, mutuo consensu, seu renuntiatione. Secundò, finito tempore designato. Tertiò, finito negotio. Quartò, morte civili. Quintò, morte naturali: quæ omnia, nitidiorè stylo, sed subobscuris verbis, sic Textus complectitur: *Societas solvitur ex Personis, ex Rebus, ex Voluntate, ex Actione.*

Mutuo Consensu.

3. Rectè: nam Res, per quas causas nascitur, per easdem dissolvitur; Quod si unus ex Sociis incidit in amentiam, non dissolvitur Societas, nec ejus Curator renunciare potest, nisi in casibus, in quibus socius ille, si fuisset sanus, potuisset. Quare in hoc casu continuare omnino socii debent à Societate, & lucrum dividere cum Curatore amentis.

4. Quid, si quis ex sociis renunciaret, aliis in vitis?

Respondeo. Tunc damnum, quod sortè ex tali renuntiatione subsequetur, ad ipsum solum spectabit: si vero nihilominus sequetur lucrum, illud erit commune aliis, vni ipse, quantum est ex parte sua, jam cessit Juri Societatis, subivitque prædictam obligationem restituendi id, quod socioiurum interest, si non fuisset renunciatum ante tempus.

5. Sunt tamen quatuor casus, in quibus licitè, aliis in vitis, socius renunciat: Primò, si ei pacta non servantur, nam *Frangenti fides*, merito fides frangitur. Secundò, si socii sint ei injuriosi, vel damnosi, ita, ut prudentis arbitrio non sint tolerandi. Tertio, si esset spes lucrum percipiendi ex negotiatione suscepta. Quartò, si socius debeat Reipublicæ causa abesse, nec commodè, vel aliis, vel sociis, suas committere partes possit.

Finis

Finis tempore Designato.

Societas, quia conjunctim non separatim fuit conventio (nisi tamen contrarium pacto firmatum fuerit) ita communiter Doctores, & Jura. Unde sequitur, Societatem non transire ad hæredem defuncti.

Quæ affert Deluge d. 30. de Inst. nu. 7.

12. Quid si affuerit pactum, ut ad hæredes transirent?

Respondeo, quoad Socios superstites remansuram Societatem, at non remansuram, quoad hæredem defuncti. Sed quid si pactum, ut transiret ad hæredes juramento firmatum sit?

Idem.

Respondeo. Qui docent juramentum confirmare contractus, affirmant, ejusmodi pactum juratum obligare hæredem ad prosecutionem Societatis, quia hæres tenetur servare contractus defuncti. Ita Molina, & Lessius, & Ardos, qui alibi docuimus per juramento non confirmari contractus, debemus excludere hanc obligationem, ab hærede defuncti, ut excludit Valaschus apud eundem Molinam l. c. quia juramentum partis non validat actum a Jure interdictum, & prohibitum.

Molin. d. 414. nu. 6. o Less. lib. 2. c. 25. nu. 6. p Lib. 3. in Decal. c. 7. §. 6.

CAPUT XI.

De Societate in Animalibus.

1. **S**I Primò, tradas alicui tot oves v. gr. ut statuto tempore det tibi earum pretium (Si Secundò, eidem eadem tradas, ut ipse fructum ab iis accipiat, soluto tibi pretio; Si Tertio, ut custodiat eas, data illi parte fructuum, qua dictam custodiam compenses, non celebras q contractum Societatis; nam Primus est contractus venditi; Secundus est locati; Tertius est famularus. Verum, erit contractus Societatis, si tu oves v. gr. alter vero operam, seu industriam conferat, vel, si uterque contribuatis æqualem partem industriæ, & partem numerum ovium, vel in æqualem, &c. & fructus inde percepti (id est, lana, lac, foetus) sint dividendi, sive Arithmetice, æqualiter, sive Geometricè, id est, ad proportionem ejus, quod à singulis collatum est, hic, inquam, est contractus Societatis, & de eo multa dicta sunt in precedentibus capitibus, in quibus tractatum est de Societate in universum; pro majori tamè ejus explicatione.

q Molin. d. 411. nu. 2. c. 7.

2. Inquires Primò. An hic modus Societatis

N u n n 2 t a t i s

6. Merito. Quia ad tempus ulterius non se extendebat conventio, & obligatio, ut dividitur in Jure. *a* semper intellige, nisi tacito, vel expresso consensu sociorum innovetur, seu continuetur Societas, quia tunc novus censetur advenire Contractus.

Finis Negotio.

7. Et id etiam merito; ad illud enim duntaxat se extendebat, ut supponimus Societas Finiri etiam negotium censetur, si totum capitale, immò, si magna ejus pars casu pereat vel ita mutetur, & aptum non sit ad negotium, quale esset frumentum, si eo modo vitaretur, ut amplius humano usui non esset idoneum, Finiri etiam negotium censetur, *b* si in agro à sociis excolendo, ædificetur auctoritate publica Ecclesia. Idem dic, si socii non possent contribuere promissam pecuniã, vel promissam operam, ut, si incidisset in paupertatem, vel in ægriitudinem, vel ejus bona fuissent publicata, vel quid simile.

Morte Civili.

8. Siquis ex sociis civiliter moriatur, ceteri Societatem Jure dissolvent. Censetur autem Mors Civilis pro hac re triplex:

Primò, Cessio Bonorum.

9. Secundò, Maxima, aut media capitis diminutio, *a* id est, vel deportatio in Insulam cum amissione libertatis, vel solum deportatio in Insulam. Bonacina fasserit, finiri Societatem capitis diminutione, quam dicit esse exitium, unde pro eodem accipit exitium absolute acceptum, & deportationem in Insulam id, quod aliis, qui Textus g Civiles legent judicandum relinquo.

10. Tertio denique censetur capitis diminutio solemnis *b* professio in Religione; De qua lege Molinam, *i* Bonacinam, *k* aliosque ab ipse citatos.

Morte naturali.

11. Morte item Naturali unius ex sociis (etiam si multi consocii remaneant) finitur